

Přílohy

Příloha č. 1 Všechny citované osoby ve sledovaných denících

		Medium			Total
		Lidové noviny	Právo	MF Dnes	
Citace	Jana Malíková	2	1	0	3
	Tomáš Jirsa	1	0	0	1
	Vlasta Parkanová	19	20	18	57
	Rick Lehner	1	0	0	1
	Vojtěch Filip	1	7	0	8
	Karel Schwarzenberg	11	18	25	54
	Neuvedeny zdroj	2	6	0	8
	Tiskové oddělení am.USA	1	0	0	1
	Alexandra Alvarová	1	0	0	1
	Ondřej Liška	3	7	3	13
	Henry Obering	3	9	13	25
	Jan Rokita	2	0	0	2
	Jurij Fedotov	1	1	0	2
	Konstantin Totsky	1	1	0	2
	Jaap de Hoop Scheffer	3	1	8	12
	Tomas Pojar	5	8	1	14
	Antonin Šed'a	2	6	2	10
	Miroslav Svoboda	2	0	0	2
	Michal Hašek	3	1	0	4
	Chase Beamer	2	0	0	2
	Condoleezza Riceova	1	1	1	3
	Robert Gates	2	2	0	4
	Jiří Paroubek	6	23	13	42
	Petr Wolf	2	5	3	10
	Vladimír Putin	6	7	7	20
	Václav Klaus	5	8	3	16
	Jaromir Kohlíček	3	0	0	3
	Vaclav Marhoul	1	0	0	1
	Mirek Topolánek	10	15	14	39
	Nicholas Burns	1	1	0	0

Matěj Stropnický	4	12	2	18
Andrej Čírtek	2	1	1	4
Richard Graber	3	1	1	4
John Rood	1	1	0	2
Jan Tamáš	7	2	4	13
Jan Májíček	1	5	0	6
Martin Bursík	1	5	6	12
Kateřina Jacques	1	1	0	2
Tomás Klvaňa	13	15	28	56
Victoria Nulandová	1	6	0	7
Petr Kolář	2	2	0	4
Občan	2	9	12	23
George W. Bush	10	9	11	30
Vítězslav Jandák	1	0	0	1
Joe Lieberman	4	0	0	4
Petr Hájek	1	1	0	2
Alexandr Vondra	2	12	1	15
Lech Kaczyński	1	2	0	3
Jaromír Štětina	2	0	0	2
Tony Snow	1	1	0	2
Jan Neoral	2	6	1	9
James Appathurai	1	0	0	1
Sergej Lavrov	2	4	0	6
Hugo Chávez	2	0	0	2
Sergej Ivanov	2	4	0	6
Známé osobnosti - proti radaru	3	4	2	9
Bohuslav Sobotka	1	4	9	14
Táňa Fisherová	0	2	0	2
Zuzana Opletalová	1	1	0	2
Jan Žizka	2	0	0	2
New Yourk Times	0	1	0	1
Jitka Říhová	0	1	6	7
Jana Hybášková	0	1	0	1
Gotz Neuneck	0	1	0	1
Václav Exner	0	1	0	1
Lubomír Zaorálek	0	3	1	4

Stefan Fule	0	1	0	1
Petr Sýkora	0	2	0	2
Pavel Cármský	0	4	2	6
Dmitrij Peskov	0	2	0	2
Jan Baloun	0	1	0	1
Martin Zrzavecký	0	1	0	1
Pavel Rodl	0	1	0	1
Milan Chalupný	0	1	0	1
Franz Josef Jung	1	1	0	2
Rostislav Slavotínek	0	1	1	2
Alexandr Černý	0	2	1	3
Přemysl Sobotka	0	1	0	1
Vlastimil Sýkora	0	3	1	4
Petr Nečas	0	1	0	1
Džamila Stehlíková	0	1	0	1
Jiří Čunek	0	4	0	4
Miroslav Svoboda	2	9	1	12
Katerina Konečná	0	1	1	2
Jan Vidím	0	3	0	3
Jan Hamáček	0	2	1	3
Vlastimil Pícek	0	8	0	8
Petr Bendl	0	1	0	1
Frank Walter Steinmeier	0	2	0	2
Martin Barták	0	1	2	3
Kurt Beck	1	1	0	2
Jiří Maštálka	0	1	0	1
Ján Kubis	0	2	0	2
Ellen Tauscherová	0	1	0	1
Ludvík Hovorka	0	3	0	3
Jurij Balujevskij	0	2	0	2
Cyril Svoboda	0	1	0	1
Pavel Křivka	0	1	0	1
Josef Vodrášek	0	2	3	5
Josef Řihák	0	1	6	7
Ivan Gasparovič	0	1	0	1
Monika Hoření	0	1	0	1
Milos Zeman	0	1	0	1

Dana Feminová	1	1	0	2
Jan Vyčítal	2	4	2	8
Vladimír Malý	0	2	0	2
Jiří Tutter	0	1	0	1
Josef Hála	0	1	2	3
Boris Malachov	1	1	0	2
Miroslav Ransdorf	0	1	0	1
Viktor Litovkin	1	1	0	2
Václav Havel	0	1	0	1
Pavel Hrubý	0	3	9	12
Robert Fico	0	2	0	2
Angela Merkelová	0	1	0	1
Jiří Dienstbier	0	1	0	1
Miroslav Krejčík	0	2	0	2
Ján Škoda	0	1	0	1
Tomáš Topfer	1	1	0	2
Zdeněk Samec	0	0	5	5
Vladimír Železný	0	0	1	1
Pavel Hurt	0	0	4	4
Michal Chalupný	0	0	2	2
Martin Schrmacz	0	1	1	2
Stanislav Kramosil	0	0	4	4
Miroslav Leitermann	0	0	2	2
Jiří Pehe	0	2	0	2
Gabriel Synek	0	1	0	1
Petr Robejsek	1	1	0	2
Jaroslav Broz	0	1	0	1
Helmut Elfenkamper	1	1	0	2
Pavel Čížek	0	1	1	2
Jaroslav Deml	0	0	1	1
Václav Snopek	0	1	1	2
Total	191	371	250	812

Příloha č. 2 Kodovací kniha

A) Identifikční znaky

1. Medium

- 1) Lidové noviny
- 2) Právo
- 3) Mladá fronta Dnes

2. Datum

Vzor kodu DDMMRR

3. Pořadí argumentu

1 – 1469

4. Zpravodajský žánr

- 1) Zpráva
- 2) Komentář
- 3) Interview
- 4) Reportáž
- 5) Glosa

5. Politická afiliace

- 1) ODS
- 2) Strana zelených
- 3) KDU-ČSL

4) ČSSD

5) KSČM

6) NZ

90) Ostatní

99) Nenalezeno

6. Umístění zprávy

1) Titulní strana

2) Domácí

3) Zahraniční

99) Nelze určit

B) Proměnné vyskytující se ve výzkumných otázkách

7. Argument

1) Citace

2) Redakční část

3) Parafráze

99) Nelze určit

8. Téma

1) Ohrožení bezpečnosti

2) Posílení bezpečnosti

3) Vděčnost

4) Suverenita

5) Zdraví

6) Vztah s Ruskem

7) USA vztah, víza

8) Referendum

9) Protesty

10) Průzkumy

11) Radar v Polsku

12) Jednání o radaru

13) NATO

14) Finance

15) Ohrožení přírody

99) Ostatní

Příloha č. 3 Interview Jan Palata

M: Myslíte si, že administrativa prezidenta George Bushe přizpůsobovala informace a důvody ke stavbě radarové základny na našem území tak, aby získala souhlas domácí a zahraniční veřejnosti ke stavbě radaru?

P: Pokud jde o argumentaci Američanů, tak tam bylo jediný slabý místo, že se nepřipouštěla ta hrozba z Ruska. Nepřipouštěla se proto, protože Rusko bylo partnerem v určitých protiteroristických operacích. Jinak k manipulaci nedocházelo. Tehdy Rusko poměrně slušně spolupracovalo s USA v potírání islámských teroristů a vlastně byla navázána spolupráce přes ruskej zájem likvidovat ty islámské teroristy v Čečensku. Já tady v Česku jako novinář cejtíl problém, že ta hrozba, která se vydávala jako důvod pro stavbu té raketové obrany, byla prostě příliš imaginární. Nevíme, jestli hrozba Íránu byla reálná, vývoj íránského raketového systému a vývoj nukleárních zbraní v podstatě běží dál. Byl zpomalenej úspěšným působením Mosadu, kterej jim zlikvidoval informační systém, zabil jim nějaký ty nukleární vědce, ale byl jenom zpomalen. Tam si musíte uvědomit, že ta technologie, která se používá, je vlastně 50, 60 let stará. Udělat raketu s doletem 1 500 km, to se zvládalo, Němci ji vyrobili už v roce 44, 45. Výroba nukleární bomby je taky z roku 43, a je vlastně zázrak, že se v rámci toho světovýho společenství daří rozšiřování nukleárních zbraní brzdit, tak jak se to doted' relativně daří. Že to není prostě věc, kterou by měl dneska každej stát. Z mého pohledu, nejsem nukleární odborník, ale je to vlastně lehký, tu nukleární bombu vyrobit, když ne v té vrcholné podobě, tak ve formě nějakého nukleárního odpadu, kterej když by sem spadnul, zamořil by půlku Prahy. Protiraketová obrana navíc není vůbec nová myšlenka, vznikla už v polovině 80. let, byl to Reaganův nápad, na kterej Sovětskej svaz reagoval velmi hystericky, díky tomu se podařilo Sovětský svaz uzbrojit a ekonomicky dostat do kolen. I v té studené válce platilo, že Sovětský svaz měl vždycky větší převahu, jak nukleárních, tak konvenčních zbraní a západ tahal vždycky za ten kratší konec. NATO vlastně ten protiraketovej systém, kterej se začal vyvíjet za tý Bushovy administrativy, byl novej jen v tom, že měl zahrnout obranu USA a Evropy jako celku. Problém byl s přítomností americkéjch vojáků na českém území. Což je věc, která je v České republice dlouhodobě špatně komunikovaná. A je to věc, která se Čechům hrozně špatně vysvětluje. Z mého pohledu nepochopitelně. Je to dáno i tím, v jaké my se nacházíme geografické poloze. Protože já píšu 15 let do polských novin, takže mám téměř každodenní porovnání s polskou realitou. Tam je to je úplně jinak, což je daný jen takovou banalitou, že oni souseděj s kaliningradskou oblastí, což je vlastně jedna velká ruská základna, kde je všechno až po nejmodernější ruské rakety Topol. V Polsku je věci téměř národního zájmu, aby ty Američany měli. To, že i z hlediska historickýho, oni nikomu jinýmu moc nevěřej a

dělaj opravdu všechno, aby tam ti Američani byli. Bushova administrativa přišla s tímto nápadem ve chvíli, kdy se ukázalo, že důvody pro válku v Iráku byly smyšlený. Kdy u Vaší mladší generace vznikl nějaký nový antiamerikanismus, který jel na vlně zklamání z téhle lži. To české prostředí na to nebylo vůbec připravený. Ani česká vláda, český veřejnoprávní sdělovací prostředky. Do toho přišlo najednou to, že jsme zjistili, že Rusko není ten partner, ale je to velmi silnej a tvrděj nepřítel s velmi silnejma komunikačnima možnostma, s překvapivě velkým zázemím svých spojenců od Komunistický strany přes ČSSD, Jana Kavana, lidi kteří dokázali ovlivňovat pacifistické a mírové hnutí. Všechno šlo podle scénáře, který já si ještě pamatuju ze začátku 80. let, kdy byla velká kauza o rozmístění velkých amerických raket středního doletu v Německu. Sovětům se podařilo zvednout neuvěřitelnou vlnu odporu pacifistickějch protiválečnejch demonstrantů, kteří byli částečně protiamerický a podařilo se to ustát jenom díky tomu, že byla u moci velmi silná poválečná generace německějch politiků, která stavěla na spojenectví s USA, a nebyla ochotna diskutovat o tom, jestli se Sovětama jo nebo ne. Tady ta situace byla úplně jiná. Tady to bylo tažený ODS, částečně lidma kolem Karla Schwarzenberga, který byl tehdy vlastně za Zelený, Václav Klaus byl minimálně neutrálně, spíš negativně naladěný, proti byla Komunistická strana a v rámci získávání politických bodů vlastně obrátila i ČSSD a začala velmi tvrdou kampaň taky. V rámci ČSSD je to kavanovsko-komunistické křídlo, který má velký výhrady i proti NATO. Když se vstupovalo do NATO, vyvíjeli snahy, aby se do této aliance vůbec nešlo. U toho Kavana je to takovej autentickěj postoj, který vyplývá z toho, že on je prostě levicovej pacifistickěj britskej liberál, který má velké výhrady vůči USA. Do toho vstoupila Topolánkova vláda s tímhle projektem. Nebyla na to připravená. Měla tam sice silný figury typu Vondry, Schwarzenberga, ale komunikační strategii, a vůbec politickou dohodu, hrubě podcenila a celou tu kampaň vlastně nezvládla a myslím si, že nezvládla ten obrovskěj proud antikampaně. Vůbec mu nedokázala čelit.

M: Myslíte si, že vláda Mirka Topolánka pro prosazení radaru veřejnosti lhala, manipulovala s informacemi nebo užívala jiné techniky?

P: Jediná manipulace, která byla z mého pohledu zjevná, že chtěli uplatit těma rozvojovejma projektama vesnice v těch Brdech. To je věc, která se ale dělá. Přijde mi to přirozený, jako když vesnice v okolí Dukovan žijou z toho, že tam mají tu atomovou elektrárnu a dostávají od nich obrovské peníze do obecního rozpočtu. Tak mi přišlo přirozený, že vláda nabídla nějakou kompenzaci v Brdech. Když si vezmete strukturu obyvatelstva v místech, kde ten radar měl bejt, to byla jedna z nejšílenějších oblastí, horší, než kdybyste to chtěla postavit někde v Sudetech. Tam ten vzorek populace, většinou bejvalí vojáci, protože tam nemohl jen tak někdo bydlet. Nejednou proti sobě měli nejen lidi, kteří to tam na chalupě nechtěj mít, ale i komunisty, levičáky. Úplně šílená

kombinace. Ale myslím si, že tohle ta vláda nějakým způsobem zvládla. Co nedokázala argumentačně říct bylo to, proč tady ty Američany potřebujem. Pokud jde o tu informační kampaň, tak já si myslím, že to ovlivňování ani nemuselo bejt. Když si vezmete průřez veřejnoprávních médií s výjimkou Práva, tak Český rozhlas a tak, to píšou lidi mé generace a my jsme generace 89. Pro nás, tady mít americké vojáky, to byl sen. Lidí, kteří říkali, že tím budeme zbytečně dráždit Rusy, byla jen opravdu menšina. Problém nebyl s médiema, problém byl, jak přesvědčit to normální obyvatelstvo. Argumentační základna byla velmi slabá z mnoha ohledů a vládní kampaň nám teda fakt moc nepomohla. A to jsou pak ty neštěstí. To je ztrapnění. Píseň Vlasty Parkanové, to je jeden z momentů, ze kterého jsme omdlávali. Jak někdo může takovou hovadinu vymyslet a ještě ji veřejně provést.

M: Jak nahlížíte na pozici Tomáše Klvani, jako vládního zmocněnce pro radar? Myslíte, že zastával roli tzv. spin doctora? Vláda najala pro tento projekt mediálního specialistu, proč?

P: Celý to bylo podle mě nešťastný. Jak ta pozice, tak ten název vládní zmocněnec. Myslím si, že to měla bejt opravdu prioritní věc celé vlády. Delegovat to tímto směrem nebyl šťastný nápad. “Tomáš Klvaňa je tvář radarové kampaně” byl taky nonsens. Byla to příliš slabě obsazená pozice. To měl bejt z mého pohledu životní zájem České republiky. Měla to být absolutní priorita vlády. To se nedělá tak, že se jmenuje zmocněnec a na něj se to přesune. Navíc Tomášovi bylo v té době 40? To vám nemůže komunikovat 40letý mladej muž, kterej má za sebou jenom mediální kariéru. To chtělo člověka typu Schwarzenberga, prostě nejvyšší váhy. Opravdu to měla bejt záležitost celého kabinetu a dokonce si troufnu říct celý demokratický částí politický scény.

M : Jaké jsou podle vás příčiny, že novináři čím dál tím častěji využívají jako zdroj pro svou práci mediální poradce a spin doctory?

P:V médiích jde o to, že pracujete s takovým materiálem, se kterým pracujete, a novináři většinu blbostí nenapišou proto, že by to chtěli napsat, ale protože prostě o tom nic nevědí. Protože kvalita novinářů je taková jaká je, můžete jim předložit nějaká fakta a scénáře, které neseděj a oni to pak neodhalej. Ale on je problém jim i vysvětlit, jak to doopravdy je. Tenhle problém, a zvláště jestli máte protiraketovou obranu, která je nějakou součástí nebo polovinou nějaké raketové základny....tak třeba jenom vysvětlit takový věci, že radar není zdravotně závadnej. Neříkám, že ti novináři nejsou neúplatní, ale rozhodně nejsou uplácení přes nějakou vládní kampaň. Samozřejmě existují nějaký přátelský vztahy, existuje nějaká míra kontaktů, míra důvěry. Když máte člověka, který vám poskytuje zajímavý informace několik let, tak se obtížně píše, že je zločinec, to už musí

bejt. Když už je nejhůř, tak to potom napíšete.

M: Byl na vás někdy kladen, např. od nadřízeného, požadavek na upravení článku o radarové základně?

P: Tam se bojovalo s tím, že vývoj té kauzy byl tak chaotickéj a dlouhej, že bylo vlastně těžký o tom zajímavě psát. Na jednu stranu to bylo odborný, na druhou stranu těžko komunikovatelný. Problém byl po pár měsících o tom napsat slušnej článek. To máte ale v každých kauzách, které se vlečou. Nic nového se nedělo, ti Američani začali kličkovat, administrativa začala kličkovat, Clintonová něco řekla, Obama něco řekl, a vlastně se to tak nějak vytratilo. Navíc ten vnitropolitickéj binec tady. To byl hlavní problém toho psaní o radaru. Najít nějaký úhel, aby se o tom dalo něco napsat, natočit a ještě to bylo pro lidi zajímavý.

M: Byl jste někdy v kontextu radaru kontaktován osobou, která by se vás snažila přesvědčit, abyste napsal článek v určitém vyznění, nebo vám nabídla třeba exkluzivní zprávu, případně uvědomujete si zpětně nějakou manipulaci, která se mohla zdát zprvu nenápadná?

P: Popravdě řečeno, on mi tenkrát ani moc nevolal (Tomáš Klvaňa). Jednu tiskovku jsem s ním absolvoval. Takže oni to dělali spíš lidi, kteří měli na starosti armádu, což byla možná chyba, protože to nebyla prostě jenom armádní záležitost a vlastně ani ty média to nedokázaly uchopit, že je to nějakéj širší problém. Ale fakt si nevzpomínám, že bych jel někam do Brd, to ani náhodou.

M: Máte zkušenosti, že by se vás někdo pokoušel ovlivnit při práci na nějaké kauze, článku? Zjistil jste třeba po nějaké době, že se jednalo o manipulaci? Ať už z politických stran, korporací nebo jiného odvětví?

P: Dějou se různý pokusy. Občas vám někdo zkusí přihrát nějakou informací. Nebo vám řekne, tohle bych potřeboval do novin. Většinou tyhle pozice jsou obsazovány bejvalejma, většinou neúspěšnejma novinářema, taky jejich úroveň tomu odpovídá. Někdy je to spíš zoufalý, než že by vás to zaujalo. Ono se to děje v jiných patrech, než že by se zas tak působilo na jednotlivý lidi. Spíš na majitele médií. Teď je na tom majiteli, jestli do toho půjde nebo nepůjde. My jsme měli výhodu, že jsme měli slušný německý majitele, který těmhle manipulacím hodně odolávali. Mafra, jako firma, byla výdělečná až do minulého roku. To vám taky umožní mít tu pozici daleko tvrdší proti těmto tlakům. Tam, kde se nějaký peníze točej, to není ani tak politika, tam možná na nějaký úrovni "investigativní" novinářiny, kde se tisknou nějaký ty odposlechy, tam je ta manipulace možná. Tam

ta imunita sdělovacích prostředků není velká. Na úrovni zahraniční politiky, bezpečnostní, vojenský, tam se spíš obávám toho, že by přicházelo nebezpečí ze strany NATO.

To, s čím jsme se setkali na začátku irácké války bylo, že tam ti Američani byli připraveni. Tam docházelo k něčemu až na hraně těch informačních manipulací. Ale to bylo daný i tím, že to byla obrovská akce, takže věděli, že to není úplně košer, a že to prostě nesedí. Tam docházelo opravdu k tomu, že ty novináře brali s sebou. Jako americká armáda normálně, což se dělá, ale není to tak často. Když budu přemejšlet nahlas, tak ta manipulace vlastně dneska nemotivuje tím, že byste z toho měla nějaké hmotné výhody nebo tak. Ale jenom tak, že dostanete nějakou skvělou informaci, a tu si pak třeba nedostatečně ověříte a musíte ji příliš rychle dostat do novin.

Příloha č. 4 Interview: Jan Gazdík

M: Myslíte si, že administrativa prezidenta George Bushe přizpůsobovala informace a důvody ke stavbě radarové základny na našem území tak, aby získala souhlas domácí a zahraniční veřejnosti ke stavbě radaru?

G: Já si myslím, že rozhodně nedocházelo k manipulaci. Oni tady prováděli takovou docela zajímavou “propagační a vysvětlovací akci”. Přijel sem tehdy, byl to admirál, jehož jméno si už nepamatuju, kterej byl v čele toho týmu, kterej zkoumal rizika nějakého raketového úderu na Evropu, respektive na státy NATO. Amerika to dělala pro NATO. Pro většinu evropských států. Ne všechny to překrývalo, to je potřeba říct. Ta diskuze, která byla v parlamentu, např. se pamatuju na tiskové konference, ale nejvíc mě zaujala diskuze v parlamentu, kdy my jsme se tam toho zúčastnili, kde řekli všechna pro a proti a všechna rizika. Potom teda novináři museli v určitý moment odejít, protože se to týkalo nějakých tajných záležitostí, a mohli tam být jenom poslanci, kteří mají bezpečnostní prověrku. Na můj vkus, pokud se teda pamatuju se zpětnou platností, Američané to dělali velice nenásilně, i americké velvyslanectví. Prostě nabízeli určité řešení, a je to na vás, jak se rozhodnete. Něco jiného je, jak se toho chopila česká strana.

M: Jak jste vnímal například fakt, že ve spojení s radarem se začalo jednat o zrušení amerických víz pro české občany?

G: Někdo to může vnímat jako úplatek. Každopádně Američani říkají, je to vaše ochrana a byla to, a teďka nevím, jestli na prvním místě, ale minimálně na stejném místě ochrana Američanů v Evropě. Američané mají v Británii, Německu, Itálii tisíce vojáků. Tuším, že i v Turecku. Ty tři určitě a ostatní státy, to bych teď hádal. Jsou to tisíce vojáků a ten radar má samozřejmě ochránit Američany a americké zájmy, to si nedělejme iluze a takhle je to vždycky. Kdyby tady radar byl, samozřejmě jsou s tím spojená určitá rizika. Třeba najednou si nějací islámští fanatici nebo extremisté vzpomenou, že by mohli udeřit. No jo, vždyť oni mají Američani v Česku radar. Česko by to rozhodně dostalo do pozornosti těchto extremistů, dneska jsou v Iráku síly ISIL- Islámský stát. Tím, že by tady byl radar, tak bysme se dostali do nějakého vyššího patra z hlediska jejich zájmu. Upozornili bychom se na sebe. Česká republika není z hlediska teroristických úderů zajímavá. Byla by zajímavější, kdyby tady byla americká základna a oni by tady normálně žili s rodinami. Provést nějaký teroristický útok, to si dovedu představit. Já bych to nevzal jako úplatek, ale jako takovou protihodnotu nebo kompenzaci. Vy přijímáte určité riziko, že tady budete mít radar, moderní technologii, ale bude to v přísně chráněné oblasti v Brdech, to je panenská příroda. Komunisti

říkají, že to vyzařuje nějaký vlny. Tedka se do toho zapojilo docela dost herců, docela úctyhodnejch, bohužel říkají naprostý nesmysly. Jak to tady bude vyzařovat škodlivé vlny. Já to chápu, jako kompenzaci, vstřícný gesto.

M: Jak jste vnímal PR kapamaň české vlády, kterou se snažila přesvědčit veřejnost o pozitivních radaru?

G: Česká vláda to zmatlala úplně, takže to vyznělo až jako manipulace. Tomáš Klvaňa byl můj kolega z Mladé fronty. To je novinář a potom dělal Klausovi mluvčího. Slušnej, vzdělanej kluk, ale mediálně naprosto neobratnej. Nevím, jak mu to mohli svěřit. On to přednášel příliš akademicky, když s ním o tom někdo polemizoval, tak v něm viděl protivníka. Nesnažil se to vysvětlovat byl příliš proamerickéj. Před Mladou frontu přišly holky a ty se myslím svlékly do půl těla s tím, že my jsme ti bezbranní lidi. Ono když se ženská svlékne, ono to působí, že potřeba ji ochránit. On jim to nevysvětloval, oni v něm viděli Američana. On to vysvětloval jako nějakéj Američan, kterej se jmenuje Tomáš Klvaňa. Úplně to zmatlala ministryně obrany Vlasta Parkanová, která nazpívala tu písničku. Já jsme se tomu pousmál, znám Jana Vyčítala. Jeho postoje byly za totality velmi odvážný, on byl úžasnej kreslíř. V časopisu Dikobraz měl nádherné vtipy, vždycky to bylo tak na hraně. Mě to jako daňového poplatníka uráželo, to uráželo moji inteligenci. To už si z toho lidi začali dělat legraci a tu “vysvětlovací kampaň” to zcela zdiskreditovalo. Já když jsem byl na výjezdním zasedání ve Spáleném Poříčí, tak o tom také vláda jednala. Tam byl Topolánek a odpůrci, rada udělali kordon mezi zámekem a hotelem, kam se šla vláda najíst. Já jsem říkal Topolánkovi, tedka vás čeká ulička hanby a on, to přežiju, nemůže být nic horšího než písnička tady Vlasty. Na druhé straně to ten Topol bral docela rozumně. S ním byla řeč. Charizmatický politik, ten když o tom mluvil, tak to bylo přesvědčivé. Když do toho vstupovala Vlasta Parkanová a Tomáš Klvaňa, kterej opravdu mluvit třeba s hnutím Duha s takovým až opovržením.

M: V kontextu Tomáše Klvani, myslíte si, že mohl být tzv. spin doctorem?

G. To byl státní úředník, kterej byl placenej za svou práci a dělal ji špatně. Mluvíte s člověkem, kterej si myslím, že byla velká chyba ty Američany odsud vypráskat jako uličníky a tehdy jsem napsal články, že to se ukáže, že to byla chyba a tedka se to ukazuje. My jsme v NATO, a to nám poskytuje bezpečnostní záruky a teď pomíjím naši neochotu přispívat na to, že nás NATO chrání, a to že chrání kolem nás, jsou tady jisté systémy protivzdušné obrany. Když by sem letělo nějaké letadlo na Prahu, už Němci by ho chytili nekontrolovaně jako i s úderem na New York atd. Američani nám můžou poskytnout jakýsi bezpečnostní nadstandard a nejenom ty víza. Oni nabízeli i vědecko-

technickou spoluprací, tady nebyly jenom ty víza, oni nabízeli přístup k nejšpičkovějším technologiím, ne vždy vojenským jako kompenzaci. Myslím si, že by to byla vrcholná bezpečnostní pojistka, která by byla velmi nadstandardní. My jsme se jí zřekli.

M: Byl na vás někdy kladen, např. od nadřízeného, požadavek na upravení článku o radarové základně?

G: Ne, já jsem to psal, jak jsem to cejtil, absolvoval jsem o tom různé školení, setkával jsem se s odborníkama. Konzultoval jsme to s odborníkama, kteří se v tom vyznali a redakce mi do toho nekacala, co si dneska vyčítám. Mohl jsme víc dávat hlas těm odpůrcům. Ve svém přesvědčení, které jsme se snažil rozumně vysvětlovat, myslím si, že jsem jim měl dávat větší prostor. Na druhé straně oni i ti Zelení a ty děcka z Duhy byli tak jako až agresivní, že mně to k větší ochotě jim dávat prostor nevybízel. Žádný nátlak tam nebyl, vyloženě to záleželo na mě.

M: Byl jste někdy v kontextu radaru kontaktován osobou, která by se vás snažila přesvědčit, abyste napsal článek v určitém vyznění nebo vám nabídla třeba exkluzivní zprávu, případně uvědomujete si zpětně nějakou manipulaci, která se mohla zdát zprvu nenápadná?

G: Ne, já jsem v tom měl absolutní svobodu. Ty kontakty zvenčí byly takové, chcete něco, nechcete. My vám něco nabízíme, to je na vás. Na některé akce jsme přišel. Tehdy tady byl velvystanec, chlapík, kterej byl velmi osvícenej a pořádal semináře, debaty o radaru jednou to bylo o výročí Lidic. Každý si tam mohl říct a byly tam i velmi nepříjemné záležitosti. Někdy jsem byl možná až příliš aktivistickej, tady byl seminář bezpečnostních odborníků a na něm byl opravdu špičkovéj ruskej odborník, nějakej generál. Ten to vysvětloval z té ruské strany. Naprosto kvalifikovaně, říkal, že nic jinýho nedělal. Byť jsem s ním nemusel ve všem souhlasit, byl to ruskej pohled, ale ve všem kvalifikovanej.

M: Byl jste kontaktován přímo Tomášem Klvaňou, který vám poskytl nějaké informace?

G: On ne jakože osobně, ale je pravda, že tím, jak jsme dělal v Mladé frontě, tak oni velmi MF preferovali. Na vládě byly nějaké schůzky a oni si vybrali několik médií, Gazdík z Mladé fronty, někoho z Hospodářských novin, ČTK tam byla vždycky, kde se snažili nám nabídnout nějaké exkluzivní informace, ale je možný, já jsem ty články od té doby nečetl, je možné že se na to budu dívat dneska kritičtěji. Že jsem je mohl napsat jinak. V tom zásadním, že jsem se samostatně rozhodoval na základě toho, co jsem vystudoval, toho čím sem prošel, různějma stážema, a protože

do té bezpečnostní tematiky trošku vidím, tu a tam někde vystupuji, třeba v televizi, což je snad důkaz, že nejsem úplně blb v tomhle. Řekl jsme si, že to byla chyba a potvrzuje to i vývoj v samotné Evropě.

M: Zeptám se nyní obecněji. Máte zkušenosti, že by se vás někdo pokoušel ovlivnit při práci na nějaké kauze, článku? Zjistil jste třeba po nějaké době, že se jednalo o manipulaci?

G: Stalo se mi to několikrát, že jsme byli někam pozvaní a potom mě ty firmy chtěly žalovat za to, že jsme napsal jinak než si oni představovali. To bylo jednou vojenské téma. Někam mě pozvali, přišel i někdo další, ale oni řekli, že tohle člověka tady nechťejí, tak on odešel... a oni mi dali opravdu velkou nalejvárnou ohledně toho, že armáda se ocitla v nouzi, že nebyly ty polní maskovací uniformy. Dali mi opravdu super informace, exkluzivitu, ale já jsem zavolaal ještě někam jinam a zjistil jsem, že je to průmyslová lobby, která si diktuje, za jakých podmínek to bude armáda kupovat, a to jde z našich kapes. Byly to velmi výhodné podmínky, ale jenom pro ně. Takže já jsem vzal ty informace, pracoval jsme s nima, protože v několika směrech byly opravdu zajímavé, ale napsal to po svém. Výsledek byl to, že mě volali do redakce a chtěli podat žalobu.

Taky se mi stalo..Psal jsem o nějakym produktu... po svym. Šéf té firmy přišel, šéfredaktora Ševčíka poblouznil, na čem se dohodli to nevím. Já jsem přišel a tu kauzu dělal někdo jiný. Já jsem mu říkal: "Co to děláš?" A on že už je to jeho kauza, tak já mu říkám - odcházím. Potom záleží na šéfredaktorovi, kterej se nechá oblbnout a něco tím získá. A potom už je to na vaší odvaze, že sice ty informace přijmete, ale potom si napíšete, jak to cítíte.

O některých novinářích jsem přesvědčený, že jejich články, to je z naivity a hlouposti, ale tak to bejvá. Já jsem teďka napsal o firmě, která téměř zkrachovala. Je to firma Era pardubická, teď vyhrála soutěž na radary pro neviditelné letouny a jsou to radary, které budou dodány do protivzdušné obrany NATO. To je reference jako hrom. Nejvyšší kvalita. Nic jsem za to nedostal a napsal jsem o firmě, která téměř zkrachovala pod vedením Američanů. Dodneška jsou spekulace, proč pod Američanama zkrachovala, oni vyvinuli za stamiliardy technologie. Dnes je to znovu česká firma a prosperuje. Ten článek jsem napsal úplně sám a tu diskuzi od jisté doby nečtu.

Nepochybuju, že tam je: "Oni si ho zaplatili, aby jim udělal reklamu." Každý článek je reference a všichni partneři si pochopitelně dělají rešerše, jako když bývalý ministr Tvrdík, řekl, že letouny L159 ohrožují české piloty víc než protivník a Aero Vodochody, ještě dneska to má na talíři s obchodními partnerama. Samozřejmě jsou všude na světě novináři, kteří napíšou něco a je to spojený s něčím, já je znám. Nezávislost v novinářině je pro mě zásadní a myslím si, že já a řada tady respektovanějších kolegů, třeba Jindra Šídlo támhle sedí, tak záleží, proč tu práci děláte. Byly tady hvězdy a pak se ukázalo, že jsou různě spojený nebo se natolik zdiskreditovaly. Jeden příklad

kolegy z Mladý fronty, psal opravdu dobře o mobilních operátorech. Najednou dal výpověď a je tiskovej mluvčí. Zastává u jednoho mobilního operátora významnej post. Celou tu dobu, co o tom psal a preferoval jednoho operátora, jak je supr, dělal proto, že si vytvářel určitou pozici, ale to už je úplatek. Nebo za to taky asi dostával. Bohužel novináři nejsou andělé, nechci poučovat. Můj kolega Jsou novináři, kteří se nechají lehce ovlivnit, ale nemusí za tím být vždy peníze nebo nějaký post, ale může to být exkluzivní informace. Může to být i z naivity, když je to nezkušený novinář. Také jsem samozřejmě ve svý éře naletěl, že mi někdo dal zajímavou informaci, já jsem byl zaslepenej a až se zpětnou platností mi docházelo, že se něco stalo a já jsem naletěl bývalému řediteli úřadu pro vyzbrojování. Rozhovor, jak to myslí se zbrojní politikou, co by armáda měla dostávat a nedostávat, ale najednou zjistíte, že se z něj vyklube mafián, který přijde o bezpečnostní prověrku, kterej kšeftuje s ruskem s náhradníma dílma do vrtulníků. Taky ho z Ministerstva obrany vyhodili. A vy mi můžete otlouct o hlavu, mafián, vy jste s ním dělal rozhovor. Nedávno jsem měl tuhleto schůzku, a to byla velmi zajímavá informace ohledně jakejchsi čachrů politickéjch stran, tak se musí člověk naučit ptát. Pane Novák, to jsou velice zajímavé informace, ale proč mi to dáváte? Jaké jsou vaše motivy. Normálně takhle natvrdo se zeptat, je potřeba si to doověřit.

T: Zmiňoval jste nezkušenost novinářů, která může vést k jejich snadnému ovlivnění, jaké další možné faktory vás napadají?

G: Pasivita a lenost, je jedno s druhým. Já jsme teda ze starý školy. Já pamatuju, když editor lítal s obtahem a byl v montérkách, dneska je editor inženýr, tenkrát se dělal ještě horká sazba. Mobily žádný nebyly. Tady jsou mladí kluci, velmi schopní, jazykově vybavení, což jsme já nebyl, ale ty seděj furt jenom u počítačů. Já jsme tu minimálně 1-2 dny v týdnu, jinak jsme furt v terénu. Jezdím, získávám informace a ta současná novinařina je, že máte na všechny mobil. Na předsedu vlády máte mobil. To potom vede k neověřování informací a zveřejňování nepravdivostí. Samozřejmě se stane, že vás pozvou do nějaké luxusní restaurace, a tam si dáte čaj a zaplatíte 250 Kč, já nemám potřebu si ho vychutnat, když stejně dobrej si můžu udělat doma. Vždycky to záleží, co to s váma udělá. Obvyklá finta na novináře na chlapy je hlubokej výstřih, krásná ženská a velmi naléhavý hlas. Na ženský platí zase něco jinýho. Na ženský působí moc. To nekritizuju, tak to prostě je.